

1 מוֹתֵר לְנִטּוֹתָהּ – לפרוס אותה על נקליטי המטה, ומוֹתֵר לְפָרְקָהּ –
2 להסירה בַּשָּׁבֶת, ולשיטתכם שביארתם הטעם שאף רבי שמעון אוסר
3 לטלטל מנורה משום שאדם קובע לה מקום, יקשה, מדוע מותר
4 לטלטל את הכילה, הלא אף לכילה אדם קובע מקום.
5 אביי מביא טעם אחר לאיסור טלטול מנורה: אֵלֶּא אִמְרַי אַבְיֵי, מה
6 שאסר רבי שמעון לטלטל מנורה, אין זה מטעם מוקצה ומשום שאדם
7 קובע לה מקום, אלא מדובר בַּמְנוּרָה שֶׁל חוֹלִיּוֹת – מנורה העשויה
8 מחלקים חלקים, ואף רבי שמעון אוסר לטלטלה משום שיש לחשוש
9 שמא תיפול מידי ותתפרק ויבוא לחברה מחדש, ויעבור משום מתקן
10 כלי.
11 מקשה הגמרא: אִי הָכִי – אם אכן מדובר במנורה של חוליות, מֵאִי
12 מַעֲמָא – מה טעמו דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ דְּשָׂרִי – שהתיר לטלטל
13 מנורה קטנה הניטלת בידו אחת, הלא יש לאסור לטלטלה מחשש
14 שמא תיפול ותתפרק ויבוא לתקנה.
15 מתרצת הגמרא: מֵאִי חוֹלִיּוֹת, שאמר אביי, לא שעשויה ממש חוליות
16 אלא בַּעֲיֵין חוֹלִיּוֹת, כלומר דְּאִיתָ בָּהּ חִדְקִין – שיש בה חיתוכים סביב
17 בדומה למנורת חוליות, שהרואה אותה סבור שעשויה מחוליות.
18 הַלְבָּךְ דִּינִי טַלְטוּל מְנוּרָה כַּךְ הֵם, במנורה של חוליות ממש, הכל
19 מודים שֶׁבִּין גְּדוּלָּה בֵּין קַמְנָה אֲסוּרָה לְמַלְטָלָה, שיש לחוש שמא
20 תתפרק ויחברה. וכן מנורה גְּדוּלָּה נִמְי דְּאִיתָ בָּהּ חִדְקִין – שיש בה
21 חריצים שעל ידם היא נראית כשל חוליות, הכל מודים שאסורה,
22 גְּזִירָה אֲמַר – [משום] גְּדוּלָּה דְּחוֹלִיּוֹת, שכיון שדרך הגדולות
23 להיעשות חוליות, הרואה שמשלטלים מנורה גדולה בעלת חריצים
24 יסבור שהיא של חוליות והתירו לטלטלה. בִּי פְּלִיגִי – אימתי נחלקו
25 רבי יוחנן וריש לקיש, בַּקַּמְנָה דְּאִיתָ בָּהּ חִדְקִין, מֵר – רבי יוחנן סָבַר,
26 גְּזִירָתָן גַּם בַּהּ לֹאסוּר לטלטלה, כדי שהרואה לא יבוא לטלטל מנורת
27 חוליות, וּמֵר – ריש לקיש סָבַר, לֹא גְּזִירָתָן בַּהּ מוֹתֵר לטלטלה, שכיון
28 שאין דרך מנורה קטנה להיעשות חוליות, הרואה מבין שהחריצים
29 שבה אינם חוליות, ולא יבוא לטלטל מנורה העשויה חוליות.
30 הגמרא חזרת להקשות על מה שאמר רב יצחק ברבי יוסף (לעיל מה)
31 שרבי יוחנן פסק כרבי יהודה: וּמֵי – והאם אכן אִמְרַי דְּרַבִּי יוֹחָנָן הָכִי –
32 כך, שהלכה כרבי יהודה שיש איסור מוקצה, וְהָאִמְרַי – והרי אמר רבי
33 יוֹחָנָן, הִלְכָה בְּסֵתָם מִשְׁנָה – כל מקום שנאמר דין במשנה בסתם
34 ולא נזכר בה שם אומרו, כך נפסק להלכה, וְהִנֵּן במשנה במסכת
35 כלים (פ"ח מ"ב) בדיני שידה, מוֹכְנֵי שְׁלָה – [אופן של שידה], בְּזִמְן
36 שְׁהִיא נִשְׁמָמֶת – שניתן לפרקה מהשידה, אִין חִיבּוּרָ לָהּ – אינה
37 חשובה כמחוברת לשידה לענין שתקבל עמה טומאה, וְאִין נִמְדַּדְתָּ
38 עִמָּה – כשמודדים את השידה לידע אם יש בה ארבעים סאה [ושבך
39 אינה מקבלת טומאה] אין האופן בכלל המדידה, וְאִין מִצְלָתָ עִמָּה
40 בְּאֵהָל הַמֶּת – אם הכלים שבשידה יוצאים ומאדילים על האופן, אין
41 האופן מצילם מלהיטמא מן המת שתחתיו, וְאִין גְּזִירָתָן אוֹתָהּ – את
42 האופן ממקום בלעדי מוקצה בַּמִּשְׁבָּת בְּזִמְן שִׁשִּׁי עֲלֶיהָ – על האופן מֵעוֹת,
43 כיון שהאופן נעשה בסיס למעוֹת שֶׁהוּא מוקצה. מדיקת הגמרא:
44 משמע מהמשנה הֵא אִם אִין עֲלֶיהָ עֵתָה מֵעוֹת שְׁרִיא – מותר
45 לטלטלה וְאִף עַל גַּב דְּהוּו – שהיו עֲלֶיהָ בִּפְנֵי הַשְּׁמִשׁוֹת ונפלו,
46 ונעשה האופן בסיס למוקצה, וזאת כרבי שמעון שאינו אוסר לטלטל
47 מוקצה, וכיון שסתמו משנה זו כרבי שמעון, איך רבי יוחנן פסק כרבי
48 יהודה.
49 מתרצת הגמרא: אִמְרַי דְּרַבִּי יוֹרְא, הֵתָא מִשְׁנֵיתֵינוּ – נעמיד ונבאר את
50 משנתנו שאסרה לגרור את המוכני בשבת בזמן שיש עליה מעוֹת,
51 שמה שהתירה כשאין עליה מעוֹת היינו דווקא באופן שֶׁלֹא הָיוּ עֲלֶיהָ
52 מֵעוֹת בִּלְבָד בֵּין הַשְּׁמִשׁוֹת, אבל אם בבין השמשות היו עליה מעוֹת
53 אפילו אם נפלו אסור לגררה, והיינו כרבי יהודה האוסר לטלטל
54 מוקצה. ואף שמשלשון המשנה לא משמע כן, שהרי שנינו שאסור
55 לטלטל את המוכני כשיש עליה עתה מעוֹת, מכל מקום נפרש כך כדי
56 שֶׁלֹא לְשַׁבּוֹר ולסתור את דְּבָרֵינוּ שֶׁל רַבִּי יוֹחָנָן שאמר הלכה כסתם
57 משנה, ואמר הלכה במוקצה כרבי יהודה.
58 הגמרא מבארת כיצד פסק רבי במוקצה: אִמְרַי דְּרַבִּי יוֹחָנָן שֶׁל רַבִּי יוֹחָנָן
59 פָּעַם אַחַת הִלָּךְ רַבִּי לְמָקוֹם הַקְרוּי דְּיוֹסְפָרָא, וְהוֹרָה הִלְכָה בְּדִין

60 טַלְטוּל מְנוּרָה כְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בְּנֵר.
61 הגמרא מסתפקת מה הורה רבי: אִיבְעִיא לָהּ – נסתפקו בני הישיבה
62 בביאור דברי רבי יהושע בן לוי, האם כוונתו שרבי הוֹרָה רק הלכה
63 אחת, שהלכה בַּמְנוּרָה בְּדִינוּ של רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּנֵר, והיינו לְהִיתֵרָא,
64 כלומר, כשם שרבי שמעון מתיר לטלטל נר ישן (לעיל מה), כך התיר
65 רבי לטלטל מנורה, אִי דִּילָמָא – או שמא רבי הורה שתי הלכות,
66 הוראה אחת הוֹרָה בַּמְנוּרָה בעלת חיתוכים שנראית כמנורת
67 חוליות, – אִיסוּרָא – שאסור לטלטלה, כדי שלא יבוא לטלטל מנורת
68 חוליות, והוראה שניה הורה רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּנֵר, לְהִיתֵרָא. מסיקה
69 הגמרא: תִּיקוּ – תעמוד שאלה זו בספק, שלא נפשטה.
70 הגמרא מביאה כיצד נהגו אמוראים בענין טלטול נר: רַב מְלָכִיא
71 אִיקְלַע – הודמן לָבִי – [לבית] רַבִּי שְׁמֵלָא בשבת, וְטִילְטַל שְׁרִינָא –
72 נר שדלק בכניסת השבת וכבה, כשיטת רבי שמעון המתיר לטלטל נר
73 ישן, ואינו אוסר לטלטל דבר שהיה אסור בבין השמשות, וְאִיקְפַּד –
74 והקפיד על כך רַבִּי שְׁמֵלָא, מפני שרבי שמלאי סבר כרבי יהודה
75 שאסור.
76 רַבִּי יוֹסִי גְּלִילָאָה אִיקְלַע לְאַתְרֵיהּ – למקומו דְּרַבִּי יוֹסִי כְּרַבִּי
77 חֲנִינָא, מִילְטַל שְׁרִינָא, וְאִיקְפַּד רַבִּי יוֹסִי כְּרַבִּי חֲנִינָא.
78 רַבִּי אֶבְרָהָם הֵיךְ נוהג, דְּכִי אִיקְלַע לְאַתְרֵיהּ – כשהיה מודמן למקומו
79 דְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לָוִי, הָוָה – [היה] מְטַלְטַל שְׁרִינָא – נר שכבה, כשיטת
80 רבי שמעון, אולם כִּי אִיקְלַע לְאַתְרֵיהּ דְּרַבִּי יוֹחָנָן לֹא הָוָה מְטַלְטַל
81 שְׁרִינָא, וכשיטת רבי יהודה. מקשה הגמרא על מנהגו של רבי אבהו:
82 מַה נִּפְשָׁךְ – מכל צד קשה על מנהגו, שכן אִי רבי אבהו כְּרַבִּי יְהוֹרָה
83 סָבִירָא לֵיהּ, בכל מקום לִיעָבַד – יעשה כְּרַבִּי יְהוֹרָה, ומדוע טלטל
84 במקומו של רבי יהושע בן לוי, וְאִי כְּרַבִּי שְׁמַעוֹן סָבִירָא לֵיהּ, בכל
85 מקום לִיעָבַד – יעשה כְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, ומדוע נמנע מלטלטל במקומו
86 של רבי יוחנן. מיישבת הגמרא: לְעוֹלָם רבי אבהו כְּרַבִּי שְׁמַעוֹן
87 סָבִירָא לֵיהּ שמוֹתֵר לטלטל נר ישן, ועל כן טלטל במקומו של רבי
88 יהושע בן לוי, וּמִשּׁוּם כְּבוֹדוֹ דְּרַבִּי יוֹחָנָן הפוסק כרבי יהודה שאסור
89 לטלטל, הוּא דִּלָּא הָוָה עָבִיד – נמנע מלטלטל במקומו של רבי יוחנן.
90 הגמרא מביאה מחלוקת אמוראים בדיון של נפט: אִמְרַי דְּרַבִּי יְהוֹרָה,
91 שְׁרִינָא דְּמִשְׁחָא – נר חרס שהדליקו בו בשמן, שְׁרִי לְמַלְטוּלָה – מותר
92 לטלטלו אחר שכבה, ואינו מוקצה מחמת שהוא מאוס, וכדעת רבי
93 שמעון (לעיל מה). המתיר לטלטל נר חרס ישן, אולם דְּנִפְסָא – נר חרס
94 שהדליקו בו בנפט, אֲסוּר לְמַלְטוּלָה, מפני שהנפט מסריח וממאסו
95 ואינו ראוי לשום שימוש חוץ מלמלאכתו. ואילו רַבָּה וְרַב יוֹסֵף
96 דְּאִמְרֵי תַרְוִיחֵיהּ – אומרים שניהם, דְּנִפְסָא נִמְי שְׁרִי לְמַלְטוּלָה – נר
97 של נפט גם כן מותר לטלטלו, (דְּהוּאִיל וְחִוִּי לְכִסּוֹת בֵּיה מָנָא)
98 ולהלן יתבאר טעמם.
99 מביאה הגמרא מעשה בענין זה: רַב אֲוִיָּא אִיקְלַע – [הודמן] לָבִי
100 רַבָּא, הָוָה מְאִיסֵן בִּי כְּרַעֲיָה בְּמִנָּא – היו נעליו של רב אויא
101 מטונפות בביט, אֲתִיבִי אֲפּוּרִיא קְמִיָּה דְּרַבָּא – הניחם על המטה, מפני
102 רבא, אִיקְפַּד רַבָּא – הקפיד רבא על שטינף רב אויא את המטה,
103 ולכך בָּעָא לְעֵצוּרָהּ – ביקש לצערו בשאלות, אִמְרַי לֵיהּ – שאל רבא
104 את רב אויא, מֵאִי מַעֲמָא – מהו טעמם של רַבָּה וְרַב יוֹסֵף דְּאִמְרֵי
105 תַרְוִיחֵיהּ – שאמרו שניהם דְּנִפְסָא נִמְי שְׁרִי לְמַלְטוּלָה –
106 שאף נר של נפט מותר לטלטלו, הרי מחמת מאוסו אינו ראוי
107 לשימוש של היתר. אִמְרַי לֵיהּ – השיב רב אויא, הוּאִיל וְחִוִּי לְכִסּוֹת
108 בָּה מָנָא – כיון שעדיין ראוי לכסות בו כלי של נפט בשבת. שאל אותו
109 רבא: אֵלֶּא מַעֲתָה, אִף בִּלְ גְּזִירוֹת – אבנים שֶׁבְּחִצְרָא יהיו מְטַלְטְלִין
110 אותם הוּאִיל וְחִוִּי לְכִסּוֹת בָּהּ מָנָא – כיון שהם ראויים לכסות בהן
111 כלי. אִמְרַי לֵיהּ – השיב לו רב אויא, הֵא – זה הנר של נפט אִיבָּא
112 תוֹרַת כְּלִי עֲלֶיהָ – יש לו חשיבות של כלי, ובבלי אם ניתן לעשות בו
113 שימוש היתר כל שהו בשבת אינו נאסר בטלטול לדעת רבי שמעון,
114 אבל הֵנִי – אלו הצרורות שבחצר, לִיבָא תוֹרַת כְּלִי עֲלֶיהֶן – אין
115 להם חשיבות של כלי, אלא סתם אבנים הם, וכיון שכך הם אסורים
116 בטלטול כל שלא יחדם למלאכת היתר.
117 מביא רב אויא ראייה לדבריו: מִי לֹא תַנְיָא – האם לא שנינו
118 בברייתא,

אשה הנזקרת, על דעת פגלה היא נזקרת, כלומר, בשעת הנדר
דעתה שהנדר לא יחול אלא אם בעלה יסכים, וסומכת על בעלה
שיודקק ויפר לה ביום שמעו, ואינה מסיחה דעתה מהחפץ הנדר, על
כן אינו נאסר כמקצה.
הגמרא מקשה עוד קושיא מהמשך המשנה: תא שמע – בא ושמע
קושיא אחרת, שנינו בהמשך המשנה (שם), נשאלין לחכם שיתיר
לנדרים של צורך השבת בשבת. ומעתה יקשה, אמאי – למה אין
החפץ הנדר נאסר משום מוקצה אף לאחר התרת הנדר, הלא כשם
שכבוד מוקצה ביום טוב משום שסבור שמה לא יודקק לו חכם
לראות את מומו ביום טוב, אף כאן לימא – נאמר שהנדר מסיח
דעתו מן החפץ הנדר, משום שסבור מי ימר דמנדקן ליה חכם –
מי יאמר שימצא לו חכם שיתיר נדרו.
מיישבת הגמרא: הָתָם – שם בהתרת נדרים אין הוא מסיח דעתו
מהחפץ הנדר, משום שאף אי לא מנדקן ליה חכם, סגי' ליה –
די לו בפלגא דריוטות כדי להתיר נדרו, וכיון שהדיוטות מצויים
מאד, סומך בדעתו שיוכל לקבצם בשבת שיתירו את נדרו, אבל הָתָם
– כאן בבכור, כיון שראיית הבכור אינה כשרה אלא בחכם בלבד,
הוא מסיח דעתו ממנו, שכן סבור מי ימר דמנדקן ליה חכם – מנן
לו שימצא חכם לראותו.
שנינו בברייתא (לעיל מד.) שלדעת רבי שמעון אסור לטלטל נר דולק,
הגמרא מבררת מהו טעם האיסור. מקשה הגמרא: רמי ליה – הקשה
לו אמרי' לרב יוסף, מי – האם אמר רבי שמעון, נר שבביתו מותר
לטלטלה, שיש לדייק מכך, בביתו, אין – אכן מותר לטלטלה, אבל
לא בביתו, לא – אסור לטלטלה, מאי טעמא – ומה הטעם שבעודה
דולקת אסור לטלטלה, ודאי הטעם הוא משום דילמא ביה דנקיט
לה – שמא בשעה שאוחז בידו ויטלטלה בביתו – תכבה. וקשה על
כך, הא שמעינן ליה – הרי שמענו לרבי שמעון דאמר, דבר שאין
מתכוין מותר – מעשה שאין איסור בעשייתו, אלא שתוך כדי
עשייתו נעשית מלאכת איסור שאינו מכין לה, מותר לעשותו. והיכן
שמענו לרבי שמעון כן, דתניא בברייתא, רבי שמעון אומר, גזר
אדם – מותר לו לאדם לגרום פסא או ממה וכן כפסל על הארץ,
ואף שעושה בקרקע חריץ, ובכלבד שלא יתכוין לעשות את החריץ
ועשיית חריץ היא מלאכה האסורה בשבת משום שהיא תולדת
חורש, ומכל מקום התיר רבי שמעון את מעשה הגרירה כשאין
מכוין לעשיית החריץ, וקשה אם כן, מדוע אסר לטלטל את הנר
כשאין מכוין לכבותו.
מתרצת הגמרא: כל היכא – כל מקום שעושה מעשה שנעשה תוך
כדי עשייתו מלאכה האסורה, דבי – שכאשר מכוין לה לעשותה,
איכא איסורא דאורייתא – יש בכך איסור תורה, אף כי – כאשר
לא מכוין לעשותה, גזר רבי שמעון שלא לעשותה מדברין –
מגזירות חכמים. אבל כל היכא – כל מקום שעושה מעשה שנעשה
תוך כדי עשייתו מלאכה האסורה, דבי – שאף כאשר מכוין
לעשותה איכא – יש בכך איסורא דרבנן, אבל לא איסור תורה, כי
– כאשר עושה את המעשה ולא מכוין למלאכה האסורה, שרי –
התיר רבי שמעון לעשות את המעשה לבתחילה. ולכן בגרירת כסא
מטה וספסל, שאף אם מכוין למלאכה החריץ אינו עובר איסור תורה
כיון שהיא מלאכה כלאחר יד, לא אסר רבי שמעון את הגרירה
כשאין מכוין למלאכה החריץ. אבל בטלטול נר דולק, הואיל
ומלאכת כיבוי נעשית כדרכה שהוא איסור תורה, גזר רבי שמעון
שלא לטלטל את הנר כשהוא דולק, שמה יבוא לכבותו בכוחו.
מקשה הגמרא: מתיב רבא, ובי רק באיסור דרבנן התיר רבי שמעון
כשאין מכוין, והרי אף באיסור דאורייתא התיר רבי שמעון כשאין
מכוין לעשותו, כמו ששנינו (בכאים פ"ט מ"ה) מוכרי כסות – מוכרי
בגדים שיש בהם כלאים, מוכרין בדרבן – מותרין ללבושם בכדי
להראותם לאנשים כדרך המוכרים, ובכלבד שלא יתכוין להובישם
בביתו להגן עליו מפני החמה, ובנשמים להגן עליו מפני הנשמים,
מפני שנהנה מן הכלאים, ויחזקוהו – הכשרים המרחיקים עצמם מכל
לזות שפתיים, אינם לובשים אותם, אלא מפשילין במפיל לאחוריהו

השריים – צמידים והנזמים – תכשיטי החוטם, והמכעזות, אף על פי
שאסור לאשה לעונדם עליה כדרכה בשבת, מכל מקום לענן
טלטולם שלא כדרך לבישתם אם צריך לגופן או למקומן הרי הן ככל
הכלים הנפלים בחצר לצורך גופן ומקומן. ואמר עולא, מה טעם
הותר לטלטלם, הלא כיון שעיקר תשמישם לקישוט האסור בשבת
מוקצים הם, אלא הואיל ואיכא – ויש תורת בלי עליה, לכן די בכך
שראויה היא לשימוש כל שהוא כדי שנתיר לטלטלה. ואם כן הָתָם
נמי – אף בענינו, נגר של נפט יש להתירו הואיל ואיכא תורת בלי
עליה, וראוי לכסות בו כלי של נפט.
אמר רב נחמן בר יצחק, גריד רחמנא – ברוך ה' ולא פסיפיה –
שלא בייש רבא לרב אמי.
אביי מקשה סתיה בשית רבי שמעון בדין מוקצה: רמי ליה –
הקשה לו אמרי' לרבא, תניא – שנינו בברייתא, מותר השמן שפגם
ושפך ערה – נר וקערה שדלקו בשבת, השמן שנתר בהם לאחר
שכבו אסור לטלטלו ולהשתמש בו בשבת, שכיון שהיה אסור
להסתפק ממנו בכניסת השבת מפני שהוא דולק, הוקצה לכל השבת.
ורבי שמעון מתיב. אמאי – מברייתא זו מוכח, שלרבי שמעון לית
ליה – אין לו איסור מוקצה, ולכך התיר להשתמש בשמן שהיה
אסור בכניסת שבת. וימניהו – וקשה על כך ממשנה, ששנינו במסכת
ביצה (כ"ה), רבי שמעון אומר, כל בכור בהמה שהומם לפני יום טוב,
ואין מומו ניכר מערב יום טוב שהוא מום קבוע המתירו באכילה,
אין זה מן המוכן – אינו חשוב מוכן לצורך יום טוב, ולכך אף אם
בקרובו ביום טוב ונמצא שהמום שנפל בו מערב יום טוב הוא מום
קבוע, אסור לשוחטו ביום טוב. הרי מוכח ממשנה זו להיפך, שלרבי
שמעון יש איסור מוקצה.
מיישבת הגמרא: הָתָם – ובי כך נראה בעיניך עתה להקשות,
הלא יש חילוק בין הברייתא למשנה, הָתָם – שם בברייתא מתיר רבי
שמעון להסתפק מהשמן שנתר נגר, לפי שאדם יושב ומצפה
איתו תכבה נר (וכדרך כל נר שסופו ליכבות) ויוכל להסתפק מן
השמן הנותר, לפיכך כבר מערב שבת אינו מסיח את דעתו מהשמן,
ועל כן מתיר רבי שמעון. אבל הָתָם – כאן במשנה בביצה, לגבי בכור
שלא הוכר מומו לפני יום טוב, וכי אדם יושב ומצפה בכניסת יום
טוב מתייבול בו מום ביום טוב ויוכל לשוחטו ולאכול בו ביום,
הלא אין בדעתו כלל לאכול מבהמה זו ביום טוב כלל, שכן מִיָּמֶר
אמר – אומר הוא בלבו, מי ימר דנפיל ביה מומא – מי יאמר שכלל
יפול בבכור זה מום ביום טוב, ואף אם תמצא – (תרצה) לומר דנפיל
ביה מומא – שיאירע ויפול בו מום, מי ימר דנפיל ביה מום קבוע
– מי יאמר שהמום יהא מום קבוע שאינו נרפא המתיר לשוחטו
ולאכול, ואם תמצא לומר דנפיל ביה מום קבוע, מי ימר דמנדקן
ליה חכם – שימצא חכם שיסכים לבוא ביום טוב לבדוק אם אכן
המום קבוע ומותר לשוחטו, ומתוך כל ספיקות אלו הוא מסיח את
דעתו מהבכור לגמרי ואינו חושב כלל לאכול ביום טוב, ולכן אף אם
בסופו של דבר יש בידו להתירו, רבי שמעון אסרו משום מוקצה,
שכן לא היה מוכן כלל מערב יום טוב.
רמי בר חמא מקשה ממשנה על יישוב הגמרא: מתיב – הקשה רמי
בר חמא, שנינו (להלן ק"ה), מפרין נדרים – הבעל מפר נדרי אשתו
בשבת, [וכן נשאלין בשבת לחכם כדי להתיר נדרים שהן] לצורך
השבת, ואחר הפרת הבעל מותרת האשה להנות מן הדבר הנדר.
ומעתה קשה, אמאי – מדוע מותרת להנות בשבת מן הדבר הנדר
אחר שהפר לה בעלה, הלא כשם שנתבאר לעיל שהבכור מוקצה
ביום טוב משום שבעליו סבור שמה לא ימצא חכם שיבוא לראות את
מומו ביום טוב, אף כאן לימא – נאמר, שהיא סוברת בדעתה בכניסת
השבת מי ימר דמנדקן לה בעל – מי יאמר שהבעל יודקק להפר
לי נדר זה, ומשום כך היא מסיחה את דעתה מלהשתמש בשבת
בחפץ הנדר והרי הוא מוקצה.
מיישבת הגמרא: הָתָם – שם, בנדר המופר בשבת האשה לא מסיחה
את דעתה מהחפץ הנדר, ופרדב פנחס משמיה דרבא – כפי דבריו
של רב פנחס שאמר בשם רבא, דאמר רב פנחס משמיה דרבא, כל

המשך ביאור למס' שבת ליום ראשון עמ' ב

1	– תולים אותם על המקל ומניחים את המקל לאחוריהם. ומכך	מִי־כֵּיּוֹן לִיהֲנוֹת שְׂרֵי רַבִּי שְׁמַעְוֹן לְכַתְּחִילָהּ, וְאִם כֵּן מִדּוּעַ אִסַּר רַבִּי
2	שהמשנה מפרשת שכשאינו מתכוין ליהנות מותר, מוכח שהיא	שְׁמַעְוֹן לִטְלֹטֵל נֶר דּוֹלֵק, וְהָרִי אֶפִּילוֹ אִם יִכְבֶּה אוֹתוֹ שִׁישׁ בִּכְךָ אִיסוּר
3	כדעת רבי שמעון הסובר שדבר שאינו מתכוין מותר, וְהָאֵל הָכָא –	תּוֹרָה מִכָּל מְקוֹם אֵינוֹ מְכוּיֵן לָכֶךָ, וְלִרְבִּי שְׁמַעְוֹן דְּבַר שְׁאִינוֹ מְתַכּוּיֵן
4	והרי כאן בדין הכלאים, דְּכִי מִי־כֵּיּוֹן – שאם מכוין ליהנות מלבישתם	אִף בְּאִיסוּר תּוֹרָה מִתּוֹרָה.
5	אִיסוּרָא דְּאִוְרֵי־תָא אִיכָא – יש בכך איסור תורה, ומכל מקום כִּי לֹא	מִתְרַצֵּת הַגִּמְרָא: אֵלָּא אָמַר רַבָּא,
		10